

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izveniši pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Nemčija pred usodnim problemom.

(Od našega E. L.-dopisnika.)

Berlin, 15. avgusta.

Nemčija preživlja te dni najkritičnejši trenutek svoje pester zgodovine. Od sklepov, ki se bodo morali storiti v bodočih urah in dneh, je odvisna njena politična in gospodarska bodočnost, še več: od teh sklepov je odvisna njena eksistenca. Če se ujema kak primer s sedanostjo, potem sliči današnja situacija oni v jeseni leta 1918, ko je princ Max von Baden sestavil prvo, na parlamentarni podlagi počivajočo vlado. Takrat se je majal sistem, ki so ga bili merodajni voditelji proglasili nezmotljivim kot edini izhod iz krize. To se dogaja tudi danes. Takrat je bila nevarnost ogromna, da razdere razočaranje ogroženih in zapeljanih mas vse jezove starega reda, ki sta jih zgradila šega in zakon.

Notranja anarhija je dosegla spričo gospodarske in aprovizacijske katastrofe svoj višek. Včeraj so se z neodvisnimi socialisti ojačeni socialni demokrati lahko po vsej pravici zatrjevali, da stoje za njimi disciplinirane strokovne organizacije v pretežni večini. Danes pa je najhujša stranka Nemčije prisiljena, sistirati sklepe, ki so bili ravnokar storjeni, da bi na ta način ostal vsaj mali del njenih pristašev pod zastavo. Dan za dnevom se vrši izseljevanje v skrajno levico, cele krajevne skupine korakajo v tabor komunistov, ki tvorijo danes takšen činitelj sile kot še nikdar prej. Pa tudi desničarski radikali prihajajo na svoj račun. Ljudstvo hoče radikalnih gesel in prisega na one stranke, ki obljubljajo energičnih akcij v najkrajšem času: komunisti zahtevajo razlastitev vsega živeža, nacionalisti pa vojno proti Franciji, ki jo smatrajo kot povzročiteljico vsega zla. Med tema ekstremnimi parolama, med politično in gospodarsko, tava velika masa naroda semtertje, ne da bi se mogla odločiti...

Cunova vlada se je morala prevladujočemu ogorčenju umakniti. Socialni demokrati so položili žrtve, ki je podobna samomoru, harakirju: vstopili so v veliko koalicijo g. Stresemanna, voditelja nemške ljudske stranke, kateremu pomaga bivši neodvisni Hilferding. Posledica te grupacije bo nadaljna radikalizacija delavstva, tako da bodo po vsej verjetnosti stali pristaši demokratične države in komunisti z orožjem v roki v dveh napadalnih frontah. Problem, ki ga mora nova vlada Stresemann-Hilferding v najkrajšem času in brezpogojno rešiti, spada med najtežavnejša vprašanja, ki jih je doslej imela kaka vlada reševati. Kupčenje vseh zlatih vrednot v maloštevilnih rokah in koncentracija velikega dela kapitala sta zavzeli vsled blazne finančne politike Cunovega kabineta tak obseg, kakor morda v nobeni državi na svetu. Temu primerna je bila brezmejno obubožanje širokih mas in države. V najkrajšem času se mora vlada posrečiti, da postavi vse gospodarstvo na novo podlago, da utre pota decentralizaciji vrednot in da se polasti naravnih vrednot ter jih postavi v službo splošnosti. Obenem je potrebno, da se omogoči čimprej rešitev reparacijskega vprašanja. Čumo je izrekel nesrečne besede, da so za njega kakršnokoli pogajanja s Francijo brezpredmetna. Stresemann mora dokazati, da je rešitev Nemčije mogoča le potom sporazuma z zapadnim sosedom.

Kakšna bodo v zunanji politiki prva dejanja novega kabineta? Pred par dnevi je povzel g. Stresemann v Reichstagu besedo, in govor, ki ga je izrekel, je tako pomemben, da se ga more smatrati kot nekak program. Ta program se dotika sledečih točk:

1. »Sedanja vladna kriza ni samo osebna sprememba v ministrstvih. Ta kriza mora povzročiti spremembo sistema. V Nemčiji je znan plakat, na katerem vidimo glavo energičnega pomurskega delavca, pod njo pa kljubovalni »Ne!«. Ta čisto negativna politika je spravila Nemčijo na rob propada. Tistemu »Ne!« je treba pristaviti brezpogojni »Da!«. Omogočiti se morajo pogajanja, ki bi mogla nuditi izglede na sporazum. Nemčija mora svetu pokazati dobro voljo, da bo svoje obveznosti zvesto izpolnila.«

2. »V Nemčiji ne sme biti več politika, ki bi pričakovala rešitev od preloma v angleško-francoski antanti. Nemčija nima spričo take katastrofe ničesar pričakovati, lahko bi pa izgubila vse. Pri-

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 16. avgusta (Z): Na seji, ki je bila včeraj popoldne ob 4. uri 30 minut je namestnik predsednika vlade, g. dr. Velizar Janković poročal o svojem potovanju na Bled in informiral ministre o vsem, o čemur je referiral Nj. Vel. kralju. Ministrski svet je nato sklenil, da se pospeši delo razdelitve obveznic vojne odškodnine narodu in da se po podrejenih oblastvih narodu v Srbiji in Črni gori raztolmači, da na sklep nemške vlade o začasni ustavitvi dobav na račun reparacij ne bo povod, da se te obveznice prodajajo. To raztolmačenje je potrebno radi tega, ker so nekateri spekulanti začeli razširjati zmešnjavo med narodom, govoreč mu, da so te obveznosti brez vrednosti. Država je v takem slučaju obvezana, da nadomesti morebitno izgubo.

Minister saobračaja, g. dr. Velizar Janković je nato prečital brzojavko, ki

jo je prejel od državnega komisarja dr. Valovića o stanju, v katerem se nahaja štrajk mornarjev. Glasom te brzojavke je društvo paroplovbe na Jadranu deloma vzpostavilo saobračaj, štrajkujoče osebe pa se je začelo javljati na delo. Glede mer za definitivno rešitev tega vprašanja n. pr. subvencije itd. bo ministrski svet razpravljal na eni svojih prihodnjih sej. Razen tega se je ministrski svet bavil z nekaterimi manj važnimi tekočimi vprašanji. Kakor se doznava, bo vprašanje ustavitve dajatev v naruri na račun reparacij s strani Nemčije rešila naša vlada po povratku predsednika vlade g. Pašića v Beograd.

Beograd, 16. avgusta (Z): Danes popoldne ob 5. uri se je nadaljevala seja ministrskega sveta. Na dnevnem redu je vprašanje reparacij in odpoved Nemčije, da nam še nadalje dobavlja vojno odškodnino v naruri.

„Zagrebski protokol.“

Beograd, 16. avgusta. (B) Današnja Samouprava prinaša uvodni članek, v katerem polemizira o zagrebškem protokolu s Stjepanom Radićem in dr. Krnjevićem, ki sta v »Slobodnem domu« z dne 1. avgusta pisala o tej stvari.

V članku pravi »Samouprava«: »Radić je vedel in ve, da je misija gg. Gjuričića in Janjića bila v tem, da sprejmeta na papir izražene juna želje in zahteve hrvatsko-slovenskega bloka in da jih predložita v rešitev radikalni vladi radikalnemu poslanskemu klubu, ki imata naravno pravico, da jih sprejmeta ali pa zavrneta. Gospod Gjuričić je to pred početkom pogajanj izrecno priobčil gospodu Radiću. Ako torej sedaj gg. Radić in Krnjević izjavljata v »Slobodnem domu«, da Beograd ne sprejme zabeleženih zahtev bloka in ako to predstavljate kot prevaro Beograda, je to ravnotako grda mistifikacija, katero zagrešujeta imenovana gospoda napram čitate-

ljem »Slobodnega doma«, kakor je bila ona, katero je zagrešil g. Radić s pripovedkami o hegemonističnih težnjah napram čitateljem angleškega lista »Near East«. Iznenadeni smo, da je g. Krnjević, ki smo ga smatrali za resnega človeka in bolj izvežbanega politika, začel v stopinje šefa človečanske mirotvorne Hrvatske Republikanske Seljačke Stranke, kakor da je pozabil na kratkost in minljivost javne pažnje na politike in na g. Radića in kakor da se je odločil, da veže tudi svojo usodo z njegovo. Pa bilo temu kakorkoli, vendar bi ga bila morala njegova inteligenca obvarovati pred takim korakom. Koncem članka se pravi: »Odgovorni predstavniki Hrvatske Republikanske Seljačke Stranke ne smejo pozabiti, da se politični dogodki po običajnih zakonih energije in po svoji logiki razvijajo in da bo moral vsakdo sprejeti in nositi odgovornost za svoje delo v teh dogodkih.«

Stjepan Radić v inozemstvu.

Beograd, 16. avgusta. (Z) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je ministar notranjih del prečital poročilo iz Srbije o pripravi na občinske volitve. Govoril je tudi o pritožbi demokratov proti terorju političnih oblastev povodom bližajočih se občinskih volitev, na kar se je prešlo k razpravi o notranji situaciji, posebno o Radiću. Glasom poročil, s katerimi vlada razpolaga, je bil Radić pred dvema dnevi na Dunaju, a sedaj je, kakor izgleda, na potovanju v London. Povodom njegovega nezakonitega prestopa meje in njegovega delovanja proti državi v inozemstvu je ministrski svet sklepal o zakonitih meralih, ki bi se imele proti Radiću ukreniti. Podatki preiskave v Zagrebu in v inozemstvu še niso popolni, da bi se na njih podlagi mogli storiti končnoveljavni sklepi. Vsled tega je vlada snoči raz-

pravljala samo o vrsti nujnih mer za zaščito države.

Beograd, 16. avgusta. (B) Minister Vujičić je izjavil nekaterim novinarjem, da se Radić zares nahaja v inozemstvu. Rekel je, da bo vlada strogo spremljala vse njegovo delovanje v inozemstvu in ukrenila proti njemu vse mere, ki so ji na razpolago, ako bo njegovo delovanje prišlo v navskrižje z zakonom. Ravnotako strogo se bo postopalo tudi proti vodstvu Hrvatske Republikanske Seljačke Stranke, ako bi delovanje tega vodstva prestopilo meje zakona.

Beograd, 16. avgusta. (B) Načelnik ministrstva notranjih del g. Vasa Lazarević odpotuje te dni na Dunaj, kjer bo vršil preiskavo in ugotovil točnost poročila, katero govori o Radiću in njegovem delovanju v inozemstvu.

Voilna borba v Beogradu.

Beograd, 16. avgusta (Z): »Politika« prinaša: Četudi se je sedanja občinska uprava mnogo in po pravici kritikovala, vendar nihče ni mogel predvideti, da bo voilna kampanja zavzela sedanji obseg in da se bodo zainteresovane skupine vrgle v tako obupno-besno, do sedaj neznano borbo za osvojitve občine. V Beogradu se ni nikdar tako resno mislilo na komunalno politiko kakor danes. Občinske volitve so danes glavni predmet razgovora na vsakem kraju in kar je posebno zanimivo in zelo pohvalno, tudi žene niso ostale ravnodušne na-

pram občinskim zadevam, marveč je tudi nje zagrabila predvolilna mrzličnost. Ni važno vprašanje, da-li bo zmagala ta ali ona skupina, nego se resno prevdaja, kateri kandidati dajo več jamstva za ureditev Beograda. Kar se tiče agitacijske metode, je zanimivo, da se radikali drže ene, a meščanski blok druge, povsem nasprotno metode. Radikali polagajo večjo važnost na osebno propagando, meščanski blok pa se poslužuje plakatov, s katerimi se obrača do omladine, Beograđanov in Beograđank, in vseh organizacij, skratka do celoga Beograda. Vsled te velike predvolilne industrije plakatov spominja Beograd zelo na ameriška mesta.

goditev« na Anglijo mora brezpogojno prenehati. Če se izkaže, da se angleško-francoski kontrast vsled sokrivde Nemčije ne da rešiti, se bo Anglija v svoji »splendid isolation« oddaljila od kontinenta. Francija, gospodarsko in valutarno ogrožena, bo svoj pritisk na Nemčijo podvojila, tako da bo pod silno pezo morala omagati.

3. »Usoda Nemčije ni odvisna od par zlatih milijard mark več ali manj, marveč od dejstva, da-li bodo Ren, Poruhrje in saarsko področje pripadali Nemčiji.«

Gospod Stresemann je s tem povedal, da bo pri bodočih pogajanjih morala nemška industrija žrtvovati ogromne interese, da bi se tako zadostilo re-

Grška in Mala antanta.

Beograd, 16. avgusta. (B) Romunski poslanik v Atenah g. Giuvvara je izjavil, da Mala antanta želi delovati z Grško pri preprečevanju nevarnosti, ki ogroža mir na Balkanu. Giuvvara je rekel: Grška, katere davne nacionalne tradicije so priznane, katere trgovski napredek je sijajen in katere bodočnost je zagotovljena, ne more ostati na strani, zunaj Male antante. Bodite uverjeni, da bo v prav kratkem času Grška sprejeta v Mala antanto in tedaj se bo za-

čelo splošno razčiščenje na Balkanu. Še revolucionarne vlade polkovnik Gornatas je izjavil novinarjem o vstopu Grške v Mala antanto, da glede tega v Beogradu in v Bukarešti kažejo dobro razpoloženje, ki bo dovedlo do rezultata. Grška priznava istovetnost svojih interesov z interesi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vendar pa sedanje izmenjave misli še ne vodijo do rezultata.

Reparacijski problem.

London, 16. avgusta. (K) V nekaterih pariških krogih mislijo, da angleški predlogi tvorijo podlago za razpravo in da nikakor ne vsebujejo popolne odklonitve. Če se plačilna zmožnost Nemčije ceni na 50 milijard, t. j. na vsoto, ki jo je imenoval Bonar Law v mesecu januarju t. l., potem bi po dogovoru sklenjenem v Spaai, po katerem bi imela Angleška dobiti 22 %, znašal delež An-

gleške 11 milijard. Ker pa skuša Velika Britanija priti do 14:2 milijard, ki jih dolguje Zedinjenim državam, bi morala dobiti še 3:2 milijarde zlatih mark od svojih dolžnikov na kontinentu, ki dolgujejo Angliji okroglo 1:2 milijarde. Na tem temelju bi moglo priti do sporazuma. Pripominja se tudi, da Velika Britanija nikakor ne stremi za tem, da bi dobila prioriteto za svoja plačila.

Položaj v Nemčiji.

NEMŠKI PARLAMENT.

Berlin, 15. avgusta. Državni zbor je sprejel več zakonskih predlogov, ki naj upoštevajo na različnih poljih razvrednotenje denarja. Nadalje je sprejela vladna stranka, po katerem naj vlada predloži čimprej zakonske osnutke, ki bi bili sposobni, da z obdavljenjem premoženjskih vrednosti in s prehodom k valutni, odgovarjajoči pravi vrednosti, pripravljati obnovo državnih financ in okrepitev državnega kredita. Državni finančni minister dr. Hilferding je izjavil, da bo v tem vprašanju vlada ostala v stiku s posameznimi stanov. Državni zbor se nato odloči na nedoločen čas.

ZVIŠANJE ŽELEZNIŠKIH TARIFOV.

Berlin, 15. avgusta. Dne 20. t. m. se povisajo tarife v osebnem in prijažnem prometu na državnih železnikah za 900 %, v blagovnem in živalskem prometu pa za okoli 2000 % v primeri z blagovnim tarifom z dne 1. t. m. Ta, pravi vrednosti odgovarjajoča tarifa, se upelje v osebnem prometu s 1. septem-

brom, v blagovnem prometu pa z 20. avgustom. (W)

Berlin, 15. avgusta. Kakor poročajo listi, se opaža s pojenjanjem napestosti notranje politične situacije tudi zboljšanje preskrbe živil. (W)

Lipsko, 16. avgusta. (K) Komunistični obratni sveti so na nekem zborovanju sklenili, končati generalno stavko.

Berlin, 16. avgusta. Po neki vesti »Vorwärts« iz Münstra je v Datteln včeraj prišlo do velikih nemirnov.

Aachen, 16. avgusta. Nad Aachenom je bilo danes razglašeno obsedno stanje (W)

Hamburg, 16. avgusta. Na zborovanju zaupnikov pristaniških delavcev so včeraj zvečer z malo večino prišli, da se začne zopet z delom. (W)

Berlin, 16. avgusta. Obseg mnogih stavk se je tekom včerajšnjega dne še razširil. V celem počiva 34 obratov.

Magdeburg, 15. avgusta. V provinci so bili aretirani množični hujšakci in voditelji štrajkov, skupaj 50 oseb.

Obsojeni bolgarski ministri.

Beograd, 16. avgusta. (B) Iz Sofije javljajo, da se je včeraj v Plevni izrekla sodba nad obtoženimi ministri kabineta Stambolijskega. 4 ministri so obsojeni na smrt, 2 na dosmrtno ječo, 9 jih je oproščenih, ostali pa so obsojeni na nekaj let ječe.

NOVI MADŽARSKI POSLANIK V BEOGRADU.

Beograd, 16. avgusta. (B) Madžarski poslanik na našem dvoru g. Kolosz bo odpoklican s svojega mesta. Na njegovo mesto pride g. Rudnay, ki je sedaj v službi pri ministrstvu zunanjih zadev v Budimpešti.

»NEMŠKI PROTESTI.«

Beograd, 16. avgusta. (B) Predsednik nemškega poslanskega kluba gospod dr. Kraft je posetil g. Ljubo Nešića in mu izročil v imenu Nemcev protest proti nameri naše vlade, da odstopi Zomboljo Romuniji. Gospod dr. Kraft je izrazil željo nemške manjšine, da bi bili vsi Nemci iz Nemčije in Avstrije združeni v eni sami državi in da bi to bilo tudi za našo državo najugodnejše. Gospod Nešić je odgovoril, da so vsi glasovi časopisja glede odstopa Zombolje pretirani in da se to vprašanje ne bo reševalo, dokler se ne vrne gg. Pašić in dr. Nišić iz inozemstva.

LIKVIDACIJA POKRAJINSKIH UPRAV.

Beograd, 16. avgusta. (B) Likvidacija pokrajinske uprave v Zagrebu se prične 1. septembra. Za to likvidacijo so dovršene vse priprave. Celokupen političen aparat tako v Hrvatski, kakor v Sloveniji bo zamenjan ter se bodo s kraljevim ukazom postavili veliki župani, okrožni in srezki načelniki ter komisariji in pisarni.

DOHODKI RAZREDNE LOTERIJE.

Beograd, 16. avgusta. (B) Dohodki od razredne loterije so porazdeljeni na posamezna poljedelska društva. Med ostalimi je prejela vsota 11 tisoč dinarjev tudi električna strojna družba v Pollanah nad Škofjotoko.

RAZMEJITEV V BANATU.

Beograd, 16. avgusta. (B) Tiskovni urad objavlja povodom različnih vesti našega in romunskega časopisja o razmejitvi v Banatu: Pooblašteni smo izjaviti, da so vse objavljene kombinacije pretirane in neosnovane.

MEDNARODNI PROFESORSKI KONGRES.

Beograd, 16. avgusta. (B) 27. t. m. se vrši v Pragi mednarodni kongres profesorjev. Na ta kongres pošlje tudi naše profesorsko udruženje nekoliko svojih delegatov.

VPRAŠANJE RUSIJE.

Beograd, 16. avgusta. (B) Iz Pariza javljajo, da je veliki knez Nikolaj Nikolajevič izjavil nasproti kozakemu generalu Bogajevskemu, da je odločen sovražnik vsake tuje intervencije in da ne more dovoliti, da bi katerakoli tuja država osvobodila Rusijo od boljševikov. Rusija se mora osvoboditi sama z akcijo samih Rusov. Zato je potrebno, da se vse organizacije ruskih emigrantov sporazumejo. Prav tako je potrebno izvedeti, ali prebivalstvo Rusije želi vzpostaviti monarhijo in ali hoče podpirati akcijo emigrantov.

EKSPLOZIJA PRI VERDUNU.

Pariz, 15. avgusta. Pri Verdunu je izbruhnil požar v obsegu dveh kilometrov. Množične municijske zaloge so eksplodirale.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 16. avgusta. (Uradno.) Avstrija je imela danes oblačno in hladno vreme. Opoldanske temperature so bile danes do 12 stopinj nižje, kakor včeraj in niso dosegle nikjer 20 stopinj. Iz Gradača poročajo o nevihti pri 15 stopinj toplote. Stanje vremena govori za krajše vremenske periode. Napoved: Spremenljivo, pomejačo pooblačitev, zmerno zvišanje temperature.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Kino Matica: »Kralj Zena«.

Kino Ideal: »Usoda Inge Kraft«.

Kino Tivoli: »Večja sila«.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Karloviški cesti.

Zadnji poskus Anglije.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

ap. Pariz, 13. avgusta.

Vpivni, v Parizu bivaajoči angleški zastopniki industrije, politike in gospodarstva so se sestali dne 12. v odlični francoski predstavniki, da bi se dogovorili o obema ministrskima obiskoma lorda Derbyja in lorda Cecilja inoficijelno dogovorili glede terena za skupni diplomatski odgovor Nemčiji. Ne da bi ravno tajili možnost take akcije za vso bodočnost, se je večina teh Angležev napram vašemu dopisniku vendarle izrazila skrajno pesimistično, zlasti kar se tiče trenutnega položaja, ki je postal radi vztrajnosti neugodnih okoliščin in dogodkov težavnejši kot kdaj prej. Nekateri izjave so za usodo evropskih narodov toliko pomena, da jih je vredno bodatosno beležiti:

»Na kontinentu bivajoči Evropejec se niti ne zaveda, kako zamotan je notranje-politični in gospodarski položaj.«

»Imamo naš problem brezposelnosti, ki nam povzroča toliko materijalnih izdatkov in socialnih pretresljajev, kakor kak vojni konflikt.«

»Polovica naše trgovske mornarice, ki nam je prej prinašala vse naše bogastvo, leži demontirana v pristaniščih.«

»V zlati vrednoti preračunjeni davki, ki jih prinaša državljani Velike Britanije, so večji, kot v vsaki drugi državi sveta.«

»Anufetina konvencija z Zedinjenimi državami nam nalaga letno ogromne davke, ki jih moramo plačevati v dolarjih. Te davke nam grozijo sprčo urezupno pasivne trgovske bilance pogosti funt-sterling v prepad.«

»Naši najboljši dominijski ječijo pod strašno produkcijsko krizo, saj ne morejo svojega hombaža vnovičiti niti v Angliji. Žetve so slajne, toda izgledi na prodajo slabši kot v drugih letih.«

»Ni čuda, da parašča nezadovoljnost v vseh krogih z vsakim dnevom. Se manj se je čuditi, da se je za socialno in politično krizo pojavila še gospodarska.«

»Elementi nereda se pojavljajo v delavski stranki, in stari, zmerni voditelji Clynes, Macdonald in Morel izgubljajo vodstvo. Strašna stavka pristaniških delavcev je delovala posebno razkrojevalno.«

»Liberalci bi se podpirali vlado, ali oni zahtevajo od nje, da se v danem slučaju loči od Francije.«

»Del konservativcev okoli lorda Rothermeira in okoli Diehardov je francoskopolitanti. Oni zahtevajo od vlade aktivne soudeležbe v ruhrski okupaciji in vzpostavitev enotne vojne fronte.«

»Baldwinova vlada se nahaja med Scilo in Karibdo. Če popusti starim konservativcem, mora računati z ogorčeno opozicijo delavcev in liberalcev.

Iz prosvetnega življenja.

— Risto-Savin je dovršil narodno opero v petih delanljih »Matija Gubec«. In odda delo že tekoma nove sezije odrom v uprizoritev. »Matija Gubec« je — če enodeljanka satire »K srebrni poroki« ne upoštevamo — sedmo odromsko delo Savinovo. Ta dela so: Dramatična scena, »Poslednja straža«. Opera v 4 delanljih, »Lepa Vida«. Mimična igra, »Plesna legendica«. Narodna opera, »Gospodstviški sen«. Enodeljanski balet, »Če-eva punčica«. Opera v 5 delanljih, »Matija Gubec«. In zgodovinska drama v 5 delanljih, »Pegam«. Kakor se čuje, so »Gospodstviški sen« uprizorili v Ljubljani v začetku nove sezije.

— Umetniška založba v Trstu je založila dve novi slovenski skladbi in sicer »Matija Kogoj« mešani zbor »Nageljni poljski« in »Stanka Premrla« mešani zbor s spremljevanjem klavirja »Naša pesem«. — Kogoj je eden najmodernejših, najizrazitejših naših skladateljev. Kot glasbenik je impresionist, hodi neizhujno pota in išče novih sredstev izražanja. Tudi njegov zbor »Nageljni poljski« ga nam kaže v tej luči. Da so Kogojeve skladbe globoke, čustvene, ponekod zelo nežne in mehke, smo se ob njih izvajanju v koncertih ponovno prepričali. Da so za izvajanje zlasti njegovi zbori ilno težki je dokaz, ker se nanje do danes je noben zbor ni upal. In še bomo čakali nasa, ko zagledamo na vzporedih »Nageljni poljske«.

— Stanka Premrla »Naša pesem« je ne-čezak, slavnosten zbor na domorodno besedilo dr. Josipa Debevara. Hvaležna, lahko koeča, dobra skladba, za izvajanje prav priporočljiva in bo dostojno predana posredosega lep uspeh. Umetniška založba v Trstu vsi hvalavredno kulturno delo, želimo ji moralnega in gnotnega uspeha pri založbi in izdaji slovenskih skladb. —

— Nova opera P. Mascagnija. Mascagni, slavni skladatelj opere »Cavalleria rusticana« piše novo operno delo z naslovom »Vistilia« na podlagi neke svoje opere, komponirane v mladosti. Dejanje se vrši za lara rimskega cesarstva.

— V Solnogradu se vrši avgusta leta 1924 drugi mednarodni komornoglasbeni eden sodobne glasbe.

— Verdijevo opero »Traviato« so peli v hebrejskem jeziku v Jeruzalemu.

Iz boljševiške Rusije.

Teror.

Po poročilu komisarijata za notranje zadeve sovjetske republike je bilo v maju istrelenih v Rusiji 2372 oseb. To je dokaz, da privrženci sovjetske vlade ne govorijo resnice, ko pravijo, da je teror v Rusiji ukl-

obeh strui. Ako jim pa dovoli koncesije, jo zapuste njeni lastni prijatelji.«

»Prvi koraki so storjeni. Papirnata marka se bo kmalu uporabljala samo še kot plačilno sredstvo v notranjosti Nemčije. Na zunanji tržišči jo bo nadomestila stabilna valuta, s čimer bo oskrba države z živili in surovinami zanjena.«

»Davki in druge dajatve bodo zvišane ter poslavljene na trdno podlago, da se onemogoči oškodovanje države potom devalvacije.«

»Notranje posojilo naj bi zbralo kapitalije, ter vzbudilo v narodu smisel za štedenje, ki ga je neizmerni padeč marke malodane ubil.«

»Anglija obsoja ruhrsko okupacijo kot metodo, ne da bi se glede pravne strani tega problema, ki leži Nemčiji posebno na srcu, jasneje izrazila. Dasiravno je bila po ruhrski okupaciji povzročena redukcija nemške plačilne sposobnosti in poostreitev mednarodne krize, s tem pa ob enem oškodovanje angleških interesov, si Anglija kljub temu ni podstopila zapečatiti evropskega kaosa s prelomom s Francijo.«

»Na drugi strani je izključeno, da bi Anglija popustila pritisku vplivnih angleških krogov, ki obsojajo pasivni odpor nemškega prebivalstva brezpogojno in ki bi najraje svetovali Nemčiji drugo taktiko. Doslej smo omejili naše delovanje na to, najti med obema ekstremoma srednjo linijo.«

»V to svrhu so se vršili v zadnjih dnevih v Parizu pomembni razgovori. Osebn razgovori bodo morda dosegli ono, česar brezplodna metoda pisanih not ni zmogla.«

»V Angliji pridobiva geslo: »Proč od kontinental vedno več pristašev.«

»Dve okoliščini sta, ki pospešujeta izolacijo Anglije od kontinenta: neuspeh, ki ga je doživel lord Cecil s svojimi razgovori glede intervencije Društva narodov, naposled pa preobrat, ki se je izvršil v Zedinjenih državah v vprašanju svetovnega razsodišča. Harding je bil navdušen pristaša te ideje. Medtem pa je se odpor proti vsakemu vmešavanju v evropske zadeve v zadnjih tednih tako pomnožil, da bo njegov naslednik Coolidge, ki si je sicer osvojil Hardingov program, obdal svoje zahteve s tolikimi pridržki, da bodo koncem koncev formulirane odklonitve. V tem slučaju bi se protievropski elementi v Angliji tako ojačili, da ne bi mogla nobena vlada prezirati njihovih zahtev.«

»S tem bi ostal prepuščen kontinent svoji usodi. Zveza vseh anglosaških držav bi postala samo še vprašanje časa. Dve sili bi si stali nasproti: element nereda in element reda. Med njima ena sama vez: neizpolnive finančne zahteve Anglosasov na vso Evropo...«

O Zell hiši. Smrt predsednika Zedinjenih držav obrača pozornost na to veliko in obenem skromno palačo ter na odlične goste, ki so bivali v njej po želji največje lundovlade na svetu. Predsednik Unije, ki je vsemogočen, prejema manjšo civilno listo (letno plačo) nego katerikoli mogočnik v stari Evropi. Čudna reč za tako bogato zemljo! Cisto primerno je 1. 1918 ameriški rodoljub G. Freeman v svoji oporoki pustil rento nekaj nad 300.000 dinarjev, ka naj bi se uporabljala za potrebe prezidentove žene. Takrat je predsednikova plača znašala okoli 2.000.000 Din, in vdova njegova je imela pravico do kakih 150.000 Din pokojnine.

O Hardingu. Ko se je nastanil v White House, je želel ohraniti staro šego, po kateri sme vsak državljani svobodno ob vsaki delavni uri govoriti s prvim državnim uradnikom. Prvi večer je imel smolo. Ko se je nameraval odstraniti v svoje stanovanje, mu sluga pravi, da čakata v veži dva posetnika, od katerih pa se zdi eden malce prisrčen.

»Naj vstopi tisti, ki je pameten,« veli predsednik. Ob prvih besedah pa jame došlec razkladati obširen sestav svetovnih preuredbe in sicer z glasom, s kretnjami in pogledi, ki ga nedvomno ovajajo kot popolnega blažena. Harding pozvoni vratarju, češ: »Ako se vam vidi ta bolj razumen, privedite onega, ki ste ga sodili za prikrknjenca. Morda mi pove kaj bolj razboritega.«

Preden je nasledoval Wilsonu, je bil Harding ravnatelj listu »Marion Star«, ki ga je bil kupil pred kakimi 30 leti za nekaj dolarjev in ki mu je vrzel lepo ime. »Marion Star« bi bil kmalu večkrat izdihnil, da ga ni otela vojvodinja — tako je nazival Harding svojo soprogo — v težkih dneh je gospa sama opravljala knjigovodstvo, zgrabala novine, jih odpošiljala in oddajala raznašalcem. Navzlic tej pomoči pa se je ravnatelj primerilo, da včasih ni mogel plačati tiskarne. Neko soboto, ko so stavci in tiskarji čakali na »denarsko« (kakor se izražajo Irjski rudarji), se Harding ni hotel pa ni hotel pokazati. Hitro se je razvedelo, da igra na poker, da venomer dobiha in bo v kratkem odrinil tedensko mezdo, samo potrpeti je treba. Harding je igral baje do polnoči, ostavil dvorano in tekli, da izplača delavcem zaslužke. V resnici pa je igral do polnoči. Toda to se ne sme govoriti. Zakaj neki odlok, podpisani v Washingtonu, zabranjuje predsednikom Združenih držav, na slepo srečo igrati (hazardirati) ob nedeljah. Bolje je, da ameriški državljani nikoli ne izvedo, da je njih prezident igral poker v nedeljno jutro. Ta podrobnost je objavljena samo v evropskih listih.

Otvoritev mariborske industrijsko-obrtne vzorčne izložbe.

(Izvirno poročilo »Jutranjim Novostim«.)

Maribor, 15. avgusta.

Danes se je na svečan način izvršila otvoritev industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru. Vso noč je vladalo na obsežnem razstavišču živahno vrvenje. Treba je bilo izvršiti zadnja dela. Sto in sto rok se je pridno gibalo, da bo tudi zunanji učinek razstave tem večji.

Že v zgodnjih jutranjih urah je bilo življenje na mariborskih ulicah izredno živahno. Ob deveti uri je bil prostor pred vhomom na razstavišču v Prešernovi ulici nabito poln občinstva, ki je čakalo otvoritve. Kmalu po deveti uri so pričeli prihajati prvi povabljeni, ki so se zbirali pri vhodu na razstavišče.

Svečane otvoritve so se udeležili med drugimi tudi zastopniki Nj. Vel. kralja komandant mesta Maribor, g. polkovnik Miladinović, veliki župan g. dr. Miloslav Lukan, član razstaviščne komisije g. general Pilivrič, zastopnik državnega ministra za trgovino in industrijo dvorni svetnik dr. Mar. n. namestnik velikega župana za mariborsko oblast g. dr. Viljem Pfeifer, generalni konzul češko-slovaške republike g. dr. Otokar Beneš, mariborski škof dr. Karlin, mariborski župan dr. Grčar, predsednik trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo g. Ivan Knez, zastopnika mestne občine ljubljanske podžupan g. dr. Stanovnik in obč. svetovalec Moškerc, zastopnik delegacije ministrstva financ nadsvetnik g. Martin Spindler, zastopnik poštne uprave nadsvetnik g. Vrbajs, zastopnik obrtne organizacije za Slovenijo in za Dolenjsko g. Ogrič iz Novega mesta, zastopnik mesta Celje občinski svetnik g. dr. Ogričec. Od domačih mariborskih funkcionarjev omenjamo še okrajnega glavarja g. dr. Sr. Lanjšiča, predsednika okrajnega zastopnika g. dr. Leskovarja, predsednika okr. sodišča g. dr. Toplaka in zastopnika okrajnega finančnega ravnateljstva dr. P. v. v. S. Slavnostne otvoritve se je udeležil dalje tudi minister n. r. g. dr. Kuko-vec in še mnogi drugi.

Točno ob 10. uri dopoldne se je izvršila slavnostna otvoritev izložbe. G. predsednik izložbenega odbora, generalni ravnatelj lesne družbe »Drava« g. Križnič je pozdravil navzoče goste, povdarjal veliki pomen industrije na tej severni točki naše države ter podal na kratko hitri in uspešni njen razvoj, ki ga dokazujejo ravno mariborske izložbe s svojim krasnim napredkom. Omenjal je veliki pomen tudi vinogradništva in vrtnarstva, ki sta na izložbi zelo častno zastopani, in bo zlasti z uvedbo vinske poskušnje na izložbo gotovo mnogo odpomoglo vinski krizi, na kateri tako zelo trpi naše vinogradništvo. Prireditelj so se zavedali, da je gospodarski napredek brez kulturnega nemogoč, zato so združili v vzorčno izložbo tudi umetniško razstavo kluba »Grohar«. Govornik je nadalje povdarjal, da je napotila prireditelji izložbe muna potreba, da pokažemo našim konzumentom naš lastni izdelek, da na ta način izpodbijemo inozemsko konkurenco in se gospodarsko osamosvojimo, in da so zato še letos priredili izložbo v Mariboru. Ker pa zahteva gospodarski položaj v naši državi močno koncentracijo, se bodo prihodnje leto združile vse sile v eni sami prireditvi za vso Slovenijo, v ljubljanskem velesejmu. G. ravnatelj je nadalje z veseljem ugotovil, da so merodajna mesta razumevala eminentno državotvorne težnje prirediteljev razstave ter so jih pri njihovem težkem delu vsestransko podpirali. Edino Narodna banka radi svojega neprikladnega sistema ni pokazala onega razumevanja, kakor bi bilo to potrebno; zato bodo skušale gospodarske organizacije uveriti odločujoče činitele o škodljivosti tega sistema.

Nadalje se je g. predsednik zahvalil mariborskemu občinskemu svetu, zlasti še županu dr. Grčarju in pa mestnemu šolskemu svetu za vsestransko in izdatno podporo. Istotako je izrekal zahvalo tudi upravnemu in državnemu železnici za dovoljene ugodnosti. Končno se je g. predsednik zahvalil tudi onemu faktorju, brez katerega je vsak uspeh nemogoč, to je našemu časopisu, ki je z rednimi izjemami in v velikim razumevanjem ter vnuem podpiralo delo prirediteljev.

Pozdravil je tudi zastopnika Nj. Vel. kralja Aleksandra, g. polkovnika Miladinovića ter ga prosil, da naj sporoči na višjem mestu undanost in najiskrenejšo zahvalo za visoko odklovanje naših gospodarskih krogov, ki ga je kralj izkazal s tem, da je prevzel pokroviteljstvo mariborske razstave. Vsi prireditelji bodo kralju za to odklovanje brezmerno hvaležni. Nato je govornik zaklical: »Bog živi našo vladarsko hišo! Bog živi Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Vsi navzoči so se odzvali z navdušenimi življenci.«

Končno je govornik pozdravil navedene funkcionarje, zastopnike časopisja in vse ostale udeležence ter prosil zastopnika Nj. Vel. kralja, g. polkovnika Miladinovića, da kot zastopnik Nj. Vel. kralja Aleksandra I. otvori izložbo.

Otvoritev izložbe.

G. polkovnik Miladinović je kot zastopnik Nj. Vel. kralja pozdravil izložbo. Lepa in dvna je naša zemlja, polna vsega prirodnega bogastva, kar ga more nuditi zemlja, je delaj g. polkovnik, rečna pa je, ker se naša industrija ni mogla razviti v taki meri, da bi mogla tekmovali z industrijami drugih držav, ki so se nemoteno razvijale. Le kadar bomo postali neodvisni tudi v gospodarskem pogledu, bomo mogli stopiti v vrsto vseh drugih močnih držav. V polmvanju važnosti okolnosti, da je razvidna iz gospodarske samostojnosti kake države njena moč, je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander pokroviteljstvo te prireditve. Govornik je končal: »Izvršujoč sprejeti nalog, se zahvaljujem razstavnemu odboru za njegovo veliko in uspešno delo, pozdravljam vse in prolašam v imenu Njegovoga Veličanstva kralja razstavo za otvoritev.«

Ta svečani razglas, s katerim je bila mariborska industrijska obrtna vzorčna izložba oficijelno otvorjena, je izzval navdušene življenci-klice navzočih. Odbora glasbene družstva »Drava« je pod vodstvom kapelnika g. Skačaja zasvirala narodno himno.

Pozdrav mariborskega župana.

Nato je pozdravil udeležence otvoritve župan mesta Maribor, g. dr. Viktor Grčar. Za pred enim letom je g. župan pri-

otvoritvi povdarjal, da je pomen obrtne razstave in tem, da znači proslavo sposobnosti in dela obrtniške, industrije in delavstva, ki so v skladnem skupnem delu ustvarili vse one zaklade, ki so na današnji izložbi razstavljeni. Iz skromnih početkov pred dvemi leti se je razvila mogočna razstava izdelkov tukajšnje industrije in obrti. Letošnja razstava je mnogo obsežnejša, ker je pritegnjena tudi naša industrija. Tudi umetniki so storiili svoje, da bo užitek ogledovalca tem popolnejši. Vsi so dokazali, kaj morejo z delom doseči. Zahvalil se je vsem, ki s svojim delom omogočajo, da moremo brez strahu in s ponosom stopiti pred svet.

Govor zastopnika min. za trg. in industrijo.

V imenu ministrstva za trgovino in industrijo je pozdravil otvoritev razstave g. dvorni svetnik dr. Mar. n. V svojem kratkem, pa prisrčnem pozdravnem govoru je g. dvorni svetnik omenil, da nam nudijo take razstave priliko, da si iz vseh strani ogledamo pridnost in sposobnost našega obrtništva in naše industrije. Zato pa tudi zaslužijo prireditelji vso čast in priznanje ter mu želi, da se bo njegov obilni trud poplačal s popolnim uspehom.

Nato je predsednik razstavišalnega odbora g. ravnatelj Križnič povabil navzoče, da si ogledajo razstavo, kar so tudi z velikim zanimanjem storili. Ne razumevmo pa, kdo je zakrivil in na kak način je bilo mogoče, da je izostal nameravani pozdrav ljubljanskega velikega župana. S takim postopanjem si izložbeni odbor pač ne bo pridobil naklonenosti!

Izložbeni odbor in zastopnik Nj. Vel. kralja, g. polkovnik Miladinović sta poslala na Bled sledeči brzojavki:

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Bled. Čast mi je najpoznejše izvesti Vaše Veličanstvo, da je gospodin komandant mesta pukovnik Miladinović patriotskim govorom zastupalji Vaše Veličanstvu našeg uzvišenog pokrovitelja otvoril izložbo. U ime odbora izložbe i privrednih krogova najudanje zahvaljujemo Vašem Veličanstvu na prejšnji počasti. Cjelokupno pucanstvo a naročito privrednici ove oblasti očekuju prejšnju posetu Vašeg Veličanstva največjim oduševljenjem. Ključni živio naš kralj pokrovitelji! Življa Njeno Veličanstvo kraljič! Predsednik odbora Alojzij Križnič.

Potpukovnik Trivunac, adjutant Njegov Veličanstva kralja, Bled. Najpoznejše molim, da izvolite izvesti Njegovo Veličanstvo kralja, da sam prejšnji nalog izvršim. Narod. odbor izložbe, prireditelj krogovi najodševljenje pozdravljaju svog uzvišenog vladarja. Pukovnik Miladinović.

Razstava sama pa je marsikoga presenetila. Maribor, zlasti pa prireditelji, so na ta plod svojega dela lahko ponosni, kajti razstava je res nekaj krasnega. Glavni del izložbe, v meščanski šoli, pač presega vsakršno pričakovanje. Podrobnejši opis razstave bomo priobčili v nedeljski številki. Danes omenjamo samo, kar znači takorekoč višek obrtniške in industrijske spretnosti. To je pred vsem lesna industrija zlasti pohištvo. Posamezni obrtniki so razstavili tako krasno pohištvo, in katero bi mogli s ponosom pokazati na vsakem svetovnem velesejmu. Ti izdelki pričajo o mojstrski sposobnosti in o krasnem okusu našega obrtnika.

Odklojujejo pa se tudi izdelki industrije plute, gospodarskih strojev, konfekcija itd. Tudi težka industrija je zastopana v zelo častni meri. Na sedaj zagrajeni Prešernovi cesti je nameščena gradbena razstava, v Götzovi dvorani pa kolarstvo, kotlarstvo, sodarstvo, elektrotehnični izdelki, motorji itd.

Posebno pozornost vzbujajo naravnost mojstrski izdelki vajencev v meščanski šoli. Če bi ne bilo pod izdelkom na tablici zapisano, da je delo izvršil vajenec, pa bi tega nihče ne verjel. Za prireditev tega dela razstave gre vodstvu še posebna zahvala in priznanje. — Tovarna čokolada »Sana« je razstavila na V. oddelku svoje izdelke, ki se morejo glede kakovosti meriti tudi z najfinjšimi proizvodi inozemstva. Ustanovitelji te tovarne so si stavili za nalogo, da izpodbijejo inozemsko, pred vsem italijansko konkurenco na tem polju, ki je zlasti pri nas zelo razširjena. Tovarna ima najmoderneje stroje, prvovrstne strokovnjake itd. Prepričani smo, da bodo dosegli potrditvi pri svojih stremljenjih najlepše uspehe, zlasti še, ker je čokolada »Sana« kljub najfinjši kvaliteti cenejša, kakor kvalitativno slabši inozemski izdelek. Nekaj krasnega je tudi vrt, ki izpremeni dotični del razstavišča naravnost v paradiz.

Na veseličnem prostoru je vladalo cel dan živahno življenje, ki se je razvilo proti večeru v najpriprčnejšo zabavo. Godba »Drava« je pod vodstvom svojega kapelnika g. Skačaja neumorno svirala ter s tem mnogo pripomogla k čim veselejsemu razpoloženju obiskovalcev. Kaj hitro je zmanjkalo miz in stolov. Za telesni blagor je prav dobro preskrbljeno. Pivovarni Götz in Laško sta točili izborni pivo, ki je bilo v pivovarni Laško še izbornejše, ker ga je prinesla srčkana, temnooka deklica, čeprav brez gumija na levi peti. Poleg je točil Valjak svojo izborno kapljico in v bližini je poskrbela Rogaška Slatina tudi za abstinenta. Za sladkosnedežje pa je stala slaščičarna in kavarna. — Naj bi nihče ne zamudil obiska te vsekakor vzorne izložbe!

Na dan otvoritve je posetilo industrijsko obrtno izložbo razen vabiljenih gostov 8405 oseb. Zunanjim obiskovalcem industrijsko-obrtne razstave, ki žele v Mariboru prenočiti, nakazuje proti zmerni odškodnini prenočišča stanovanjski odsek, ki posluje na glavnem kolodvoru. Tam naj se zglaše zainteresirani ob prihodu v Maribor.

× Vidiranje potnih listov za Švico. Švicarski konzulat v Zagrebu opozarja, da vidira potne liste samo v predpoldanskih uradnih urah. Popoldne se bo vidiralo samo izjemoma za primer bolezni, smrti in drugih neodložljivih potovanj. Ob enem opozarja konzulat vse družbe, katere se bavijo s prevozom izselencev, da zahteva švicarska vlada za take transporte kolektivni vizum (potrebno je najmanj 30 oseb), zato naj omenjene družbe ne predložijo konzulatu poedinih potnih listov, ampak naj jih pošljejo skupno, zbrane po transportih, pod pogoj, katere jim je konzulat svoječasnno za priobči.

Glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega udruženja.

Dne 17. t. m. predpoldne prispejo v Ljubljano člani Glavne uprave in permanentnih odsekov rada (I—IX). Dne 18. bodo v odsekih v poslopiu I. drž. gimnazije. Dne 19. t. m. v istih prostorih pa seja Glavne uprave. Slednja je za vse člane javna. Na dnevnem redu te seje je med drugim poročila odsekov, razmejitve gozdov v Srbiji, regulacija in odkup servitut v Bosni in Hercegovini, zakon o neposrednih davkih, o ekspropiaciji velikih gozdnih kompleksov, o kazenskem zakonu in dr. V ponedeljek, dne 20. t. m. ob 9. je otvoritev Glavne skupščine v veliki dvorani Narodnega doma. Skupščina bo zborovala dne 20. in 21. t. m. Dne 22. in 23. so pa ekskurzije.

Naprosajo se g. člani, da se udeležijo v čim večjem številu sprejemov na Glavnem kolodvoru dne 17. in 19. t. m.

Vseh udeležencev iz vse države je pri-glašeni čez 400. Raznatega pa bodo oficijelno zastopala ministrstvo šum in rudnik v Beogradu ter ministrstvo poljedelstva iz Prage, bratsko češko osrednje gozdarsko društvo ter mnoge kulturne, pridobitne in stanovske organizacije iz vse države.

Naprosamo cenj. občinstvo in predvsem naše gostilničarje, da sprejmejo odlične udeležence, ki bodo nosili poseben skupščinski znak, kar najprisrčneje.

Generalni štrajk na južni železnici.

V javnosti, zlasti med uslužbenci južne železnice raznašajo vesti, da se pripravljajo uslužbenci južne železnice ponovno na generalni štrajk, ki ga je pričakovali v 8 do 14 dneh.

S temi vestmi utemeljuje oblast potrebo, da ostanejo uslužbenci južne železnice militarizirani.

Podpisane organizacije ugotavljajo:

1. Izvršena 24urna protesta obstava dela ni obsegala je južne železnice, temveč deloma tudi državno železnico, poštno in druge državne urade.

2. Obstava dela je imela izključno značaj kršne borbe in se je vršila v znak protesta, ker so vse vlade v zadnjih 18 mesecih vse upravičene prošnje in skromne želje železničarjev, državnih nameščen- cev in upokojencev po primernem zboljša-nju gnotnega položaja ignorirale.

3. Da je imela protesta obstava dela izključno le ta značaj, sledi že iz tega, da je bila v napre časovno omejena na 24. ur. Po preteku tega časa so vsi uslužbenci vršili zopet redno svojo službo.

4. Zaradi že izvršene protestne ustave dela je potemtakem militarizacija usluž-bencev južne železnice povsem nepotrebna in brezpredmetna.

5. Po okoliščinah sodeč širijo vesti o ponovnem generalnem štrajku na južni železnici od izvestnih strani naročeni elementi s prozornim namenom, da bi se teh vesti uslužbenci opriležili, s čimer naj bi bilo dano oblasti opravčilo za odredeno mobilizacijo v splošnem in posebej še za to, da militarizacija ni posledica že izvršene protestne obstave dela, temveč da je potrebna za zagraditi, ker da se uslužbenci južne železnice pripravljajo zopet na generalni štrajk.

6. Omenjene vesti o ponovnem generalnem štrajku na južni železnici so izmišljene.

7. Potemtakem odpade tudi s tega vldika potrebnost militarizacije.

8. Militarizacija južne železnice kvart ugled vladi in državi in tudi službi sami v veliki meri škodljiva; razen tega po nepotrebnem omejuje uslužbenca v njihovi osebni svobodi.

9. Iz teh razlogov so podpisane organizacije proti militarizaciji, odredni šele po izvršeni protestni obstavi dela, odločno protestirajo in svare vlado, naj zaradi bede itak že obstoječega razburjenja med uslužbenci ne veča še s takimi nepotrebnimi ukrepi, kot je militarizacija; dalje opozarja jo vse uslužbenca, naj bodo disciplinirani, naj se ne dajo begati po neodgovornih in naročenih provokatorjih, naj poslušajo in naj točno vrše svojo službo, da oblast ne bo imela nikakršnega povoda za zakonite ali nezakonite represalije; končno apelirajo na gospodarske in druge kroge in korporacije, delavске zbornice, vodstva onih političnih strank, ki tega še niso storila, pa tudi na vso javnost, da zavzemajo napram militarizaciji na merodajnih mestih svoje stališče.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1923.

Zveza jugoslovenskih železničarjev. Udr-ženje železniških činovnika kraljevine SHS. Neodvisna strokovna železničarska organizacija. Društvo strojevodij kraljevine SHS. Prometna Zveza. Organizacija državnih nameščenecv. Organizacije poštinih usluž-bencev.

Zapiski.

NEPOTREBNA UGOVORITEV.

Včerašnji (recte današnji) Slovenski Narod piše med dnevnimi vestmi:

»Radikaljo nam vedno očita »Jutro«. Mi nimamo nikalnih stikov z radikalc (pod-črtali mi) kakor jih vsak dan načeška po svojih predalnih lažnjivo »Jutro«. Ako je danes v Sloveniji radikalija, ima za to glavno zaslugu demokratsko »Jutro« s svojo nede-mokratsko politiko.«

Lastnost »Narodove« ugovoritve je označena že v napisu. Ni pa tako z drugim delom notice, ako je danes v Sloveniji »radikalija« tako razvita, je to le naravna posledica našega osvobojenja in ujedinenja, česar seveda ne morejo raz

Dnevne novosti.

KO SO CVETELE DEMOKRATSKE ROŽE...

Govorilo se je na beograjski borzi: Zakaj v Curliu dinar skake in Beograd pada? Ni čudnega ni bilo, ko je na Pavišić z lepimi dolarji in zlatimi kronicami dajal naši valuti tako učinkovite injekcije, da je na posledica njegovega mazaštva skoro umrla. Čudno, da je od tistega časa do danes vse utihnilo... Največji finančni teoretik v naši mili otadžbini, g. Kumanudi, pa je mirno gledal svojega »pomočnika«, kako mu ubija — reputacijo. Če takrat niso dali nevednemu otroku zlate ure... Pa kaj se boče, gospod Pavišić je bil demokrat! In nekoč je bilo lepo v »Jugoslaviji«, če je bil človek »demokrat«...

Spominjamo se, kako je bilo takrat, ko je gospod minister Lojze Kukec naplaval po londonskih banketih »privredni snagi naše divne kraljevine«. Londonska City je bila precej zastopana pri tistih pojedinih in neki očividci je rekel, da so se angleški poslovni magnati mučili trgovinskemu ministru, ki ni prinesel razen izvrstnega apetita niti najprimitivnejših narodno-gospodarskih pojmov v London. V Londonu pomislite, ki uvažuje samo poslovne genije. Ali kaj hočete? Gospod Kukec je bil demokrat. Kaj pa more on zato, če ni rojen trgovec, marveč — odvetnik. Es war so schön gewesen, es hätte nicht sollen sein...

Med demokrati so imeli ministra, ki je kmalu po osvojenju »reševala« problem agrarne reforme. Ta mož se je čestokrat pojavljal v Crikvenici in je delal dragocene avtomobilske izlete z lepimi metretami. V eni sami noči je zaigral dvakrat do trikrat več kakor 30.000 Din. Dances ta gospod najbrže ne uporablja več avtomobila in lepih midnetov, ker je špas preveč drag. Tudi hazardiranje se je medtem manj odvadilo. No, pa spomin le ostane... Ima pač zavest, da kot minister ni po neumnem opuščal lepih prilik...

Iz ene zadnjih sej narodne skupščine: g. Pribečević je dremal. Nekoli kolega — radikal iz Južne Srbije — ga dregne ob komolec in reče: Svetozarec, nemoj da spavaš, kad je glasanje... »Odgovor: Vrag te odnio, ne vidiš da se mukom uspavam u ono vreme, kad sam bio ministar...« E, lepo je bilo, ko so cvetele demokratske rože...

M. A. C. II.

— **Nj. Vel. kralj Aleksander v Zagrebu.** Na potu iz Bleda v Beograd je v torek pozno zvečer potoval skozi Zagreb Nj. Vel. kralj Aleksander, pri kateri priliki se je nekoliko časa pomudil v Zagrebu. Oblastvom je bilo javljeno, da pride vlak s kraljem v Zagreb ob 21. uri 28 minut. Pred prihodom vlaka so prišli na kolodvor, da ga sprejmejo, pokrajinski namestnik g. dr. Cimić, komandant divizije general Srećković, šef generalnega štaba armijske komande, polkovnik Simonović, šef oddelka za notranja dela g. dr. Goković, namestnik šefa policije banski svetnik g. Lušina in kotlarski predstojnik g. Mihailović. Kralj pa ni prišel z vlakom, temveč je nekaj pozneje po prihodu vlaka, dospel pred južni kolodvor z avtomobilom. Z avtomobilom se je odpravil v mesto do Pejaševićevega trga, tam pa je stopil iz avtomobila, nato šel peš po ulici, nato pa zopet stopil v avtomobil in se peljal proti kolodvoru z nasprotno stran, nego se navadno pride na kolodvor. Na nekem oglišču južnega kolodvora je zopet stopil iz avtomobila in šel peš dalje. Pri nekem kostanju je zadel na tri dečke, ki so se tam igrali in je vsakega od njih obdaril s 30 dinarjev. Ko je prišel na kolodvor, se je prisrčno pozdravil z g. dr. Cimićem in mu podal roko, na kar ga je ta pozdravil v imenu civilnih oblastev. Nato se je kralj pozdravil z vsemi prisotnimi in jim podal roko. V razgovoru je izjavil kralj, da mu je bilo vsled vročine ljubše, peljati se z avtomobilom do Zagreba, razven tega pa je hotel tudi spoznati te kraje. Zanimajo ga za stanje stvari in izrazil svojo skrb veselo suhe. O tem stanju mu je poročal pokrajinski namestnik g. dr. Cimić. V imenu vojske ga je pozdravil g. general Srećković. Nato je kralj podal vsem roko in se poslovil ter vstopil v vlak, ki se je kmalu odpravil dalje proti Beogradu.

— **Francozi v Sloveniji.** Ko je potoval profesor pariske univerze, g. Hauman, po Sloveniji, je predaval v Ljubljani, kakor se množi se spominjajo, o Napoleonu in jugoslovenski ideli. Vrnivši se v domovino, je imel v Parizu in Lillu predavanja, častna in laskava za nas in našo deželo. Zlasti v Lillu so imela njegova predavanja tak uspeh, da je odtodno geografsko društvo sikleno skupno potovanje, ki ga društvo priredi vsako leto za svoje člane, napraviti letos v Slovenijo. Gosp. Leman, profesor na katoliški fakulteti v Lillu in predsednik odbora za izlete in potovanja lillskega Geografskega društva, je v ta namen stopil v dogovor s francoskim inštitutom v Ljubljani in sestavljal krasen potni načrt. Dvajset članov lillskega Geografskega društva, gospodje, gospe in gospodične, so se odločili in potovanje v kratkem našlo lepo Slovenijo. Skozi Svico in Tirolsko pridejo naši potniki preko Dunaja 21. t. m. v Jugoslavijo. Posetili bodo Maribor, Rogaška Slatina, Celje, Trbovlje in dosepejo 24. t. m. zvečer v Ljubljano. Ogledali si bodo mesto, pohiteli v Kamniško Bistrico, se odpeljali 28. t. m. v Kranj in na Bled, od koder poljejo na Golico in na Triglav. Zanimanje, ki nam ga kaže od leta do leta živele velika Francija, nas lahko navdaja z veseljem ponosom in v nadi, da bodo ljub gostje vzeli seboj v svojo domovino dobre spomine na Ljubljano in Slovenijo, jim kličemo: Dobro došli! ter jim želimo lepega vremena in prijetnega pota.

— **Poslanik Vošnjak pri kralju.** Nj. Vel. kralj Aleksander je sprejel »d. d. pred svojim odhodom v Topolo na Bledu v avdijenci poslanika na razpoloženju dr. Bogomila Vošnjaka.

— **Spominjamo slavnost v Bitoli.** Francoski poslanik na našem dvoru, g. Clemens-Simon je naš vladni sporočil, da namerava francoska vlada o priliki petletnice osvoboditve Bitole (t. j. 15. septembra t. l.) prirediti spominjsko slavnost na čast okoli Bitole padlim francoskim junakom. Francoska vlada bo poslala kot svojega zastopnika našega častnega maršala Franchet d'Esperayja. Pri tej priliki bo maršal izročil mestu Bitoli vojni križec, namenjen onim mestom, ki so za časa svetovne vojne najbolj trpeli.

— **Pevski zbor Glasbene Matice** priredi v soboto, dne 18. t. m. ob 9. uri zvečer koncert v nedeljo 19. t. m. ob 5. uri popoldne koncerta v »Zdravilnem domu« na Bledu. Nedeljski koncert je ljudski in pri nižjih cenah.

— **Otvoritev pomožne pošte Pertoča.** Dne 1. septembra t. l. se odpravi v Pertoči v Prekmurju nova pomožna pošta z uradnim nazivom Pertoča (Cankova). Ta pomožna pošta je podrejena pošti Cankova, s katero bo imela zvezo vsak dan razen ob nedeljah. V okoliš pomožne pošte Pertoča spadajo kraji Pertoča, Ropoča in Motovili, ki se hkrati izločijo iz dostavnega okraja pošte Rogascevič in pridele pošti Cankova.

— **Privatne radio-telegrafske postaje.** Ministrstvo pošte in telegrafa je izdalo pravilnik o privatnih radio-telegrafskih sprejemnih aparatih.

— **Vzajemna pomoč bolnikom med našo državo in Poljsko.** Iz Beograda poročajo: Med našimi in poljskimi delegati se je dosegel sporazum v vprašanju vzajemne pomoči bolnikom obeh držav. Tako se bodo naši državljani, ki bi oboleli v Poljski, zdravili brezplačno in dobivali vsakršno pomoč. Ravnotako se bodo v naši državi lečili poljski državljani, ki bodo oboleli pri nas. Ta konvencija je predložena ministrstvu narodnega zdravlja v odobrenje.

— **Zasedanje svetega sinoda.** V ponedeljek, dne 13. t. m. so prišli v Sremskih Karlovcih zasedanja svetega sinoda pravoslavne cerkve. Episkopa Nikolaj in Dositej se že nahajata v prestolnici. Pričakuje se episkopa bitoljskega Josiva in metropolita cetinjskega, Gavrilu. Ta konferenca je za pravoslavne cerkve veljanske važnosti, ker bodo na njej obravnavali važna cerkveno-ustavna vprašanja.

— **Evharistični kongres v Zagrebu.** Dne 18. in 19. t. m. se bo vršil v Zagrebu evharistični kongres, ki se ga bo udeležilo po dosedanjih prijavah 35.000 ljudi iz vseh krajev naše kraljevine. Svečanosti prično že v petek zvečer, ko dospe v Zagreb papeški nuncij Hermenegildo Pelegrineti, da prisostvuje kongresu kot zastopnik sv. očet. Papeški nuncij pride v Zagreb z vlakom iz Križevca; na kolodvoru ga bodo pričakovali zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, pokrajinski namestnik dr. Cimić, komandant IV. armijske oblasti general Tucaković in gradski načelnik g. arh. Heinzl. V trenutku, ko bo pripeljal vlak papeškega nuncijskega kolodvor, bodo zvonili četiri ure z vsemi zagrebškimi zvonovi. Kongres sam se bo vršil v soboto po cerkveni svečanosti, in sicer ob pol 11. uri na škofiškem vrtu, v slučaju slabega vremena pa v sabski dvorani. Kongresu bo predsedoval papeški nuncij Pelegrineti. Zagrebški župan je izdal poseben proglas, v katerem omenja važnost kongresa in prosi zagrebško prebivalstvo, da pozdravi z izvešanjem narodnih zastav udeležence te veličastne manifestacije.

— **Vpisovanje v vojno-sanitetsko šolo v Beogradu.** Prijave za vpisovanje v beograjsko vojno sanitetsko šolo se bodo sprejemale še do 1. septembra t. l. Sprejelo se bo skupno 50 kandidatur, ki morajo imeti najmanj štiri razrede kake srednje šole.

— **Dražba za vzdrževanje kolodvorskih poštnih voženj.** Pošto ratnateljstvo v Ljubljani razpisuje ustno dražbo za vzdrževanje dnevno dvakratnih kolodvorskih poštnih voženj v Ribnici na Dolenjskem ter tedensko med Ribnico in Dolenjo vasjo pri Ribnici. Dražba se vrši 30. t. m. ob 11. uri pri občinskem uradu v Ribnici.

— **Zatvoritev poti v Lattermanovem drevoedu.** Dne 26. avgusta 1923, se začasno zapre pot, ki vodi od bivšega otroškega igrišča mimo velesajemskih paviljonov proti pivovarni Union. Občinstvo se opozarja, da je javni prehod v dnevi velesajema skozi navedeni del Lattermanovega drevoeda nedopusten, ker pripada drevoedu tačas k velesajmu.

— **Kopalna sezija je dosegla na praznik svoj višek.** Kljub temu, da je izlabilo res krasno vreme nebroj izletnikov na deželo, so bila ljubljanska kopališča cel dan polna veselih kopalcev. Na Savo so šle cele družbe že dopoldne in so se priredile za cel dan na prostem. Popoldne pa je Sava tako oživela, da skoro ne pomni takega pestrega obiska. Bile so družbe, ki so si celo kosilo kuhale na bregu. Bila pa je tudi voda izredno topla in močno vabljiva v silni vročini. Tudi vsa ostala kopališča so bila dobro obiskana. Laze polne, Ljubljanska polna, novo kopališče, ki se je tako hitro priljubilo ljubljancem, se je izkazalo za premalho in bo treba to kopališče, če že ne letos, pa vsaj za drugo leto gotovo precej povečati, če hoče zadostiti svojih nalogi.

— **Zagonetna tatvina.** Mesarskemu pomočniku Josipu Franku pri Adolfu Zablaku na Poljanski cesti je bila ukradena iz hlače, ki jih je imel na senu poleg sebe, kjer je spal, 50 Din vredna črna denarnica, v kateri je imel 1550 Din denarja. Mož je dobil ta denar iz Amerike. Prijel so sicer dva njegova stanovska tovariša, ki sta bila tudi na senu, vendar oba tavino odločno zankata in tudi niso pri njih do sedaj še ničesar našli.

— **Moteno ljubimkanje.** Na Ambroževem trgu je bilo, zvečer v hladu, ko je sedel fant s svojim dekletcem v zapnem razgovoru na samotni klopi. Prišla pa sta dva nerodna, ki sta slučajno še dekleta spoznala. Zavist in ljubsumnost sta dražili nepridiprava, da sta začela klicati ljubimca na korajžo z znanim »Auf bisse! Fant je vstal, potegnil nož, ker je bil proti dvema in udaril so se. Posledica je bila, da sta oba izlivala obeležala ranjena na trgu in so jih odpeljali v bolnišnico, napaden ljubimec pa se je javil na policiji in se zagovarja s silobranom.

— **Prijet tatič.** Policija je prišla nevarnega postopaka, bivšega goljenca državne vzgojevalnice v bivši prisilni delavnici, odkoder je pobegnil, Franca Buserja, doma od Sv. Ožoltu. Klátil se je z nekim tovaršem že del časa po mestu in okolici. Zalotili so jih delavci, ko sta hotela vplivati v neko barako.

— **Čegavo je kolo?** Dne 7. julija je pripeljal v Mačkovo gostilno za Ljubljano neznan mladi možičko, staro, obrabljeno, črno pleksano brez znamke, tov. št. 59.864 — brez prostega teka. Fant je pustil kolo v šrambi in odšel pod pretezo, da se mu mudi na vlak in da pride kasneje ponj. Gostilničar je izročil kolo, ki je sumljivo, — policiji. Nato je prišel po kolo neki drugi možičko. Kolo pa je izvedel, da je kolo že oddano, je izginil in se tudi ni zglašil na policiji.

— **Tatvina v Ljubljani.** V ulici Stare pravde je bilo vpljeno v stanovanje Jelke Borštnikove. Tat je odnesel več odelj in blazin, 2 ženski obleki, 2 para ženskih čevljev, moško suknjo in jahalne hlače ter 20 kg masti. Zločin je plemen v jav, usnjal kočevč. Škoda znaša okrog 7000 Din. — Solskemu slugi Iv. Rozmanu je bilo ukradeno izpred vrata okrajnega glavnega kolo

znamke »Adler« št. 260.767, vredno 2000 Din. — V Gosposki ulici št. 10 je bila ukradena iz hodnika temnorode postelja preproga, vredna 300 Din. — V Kolodvorski ulici št. 23 sta bila ukradena dr. Viktoriju Moro dva bela goloba, vredna 80 Din. — Iz podstrešnega stanovanja kavarne »Zvezda« je bil ukraden Alojziju Mlakarju temnoplav suknjič, vredno 300 Din. — Na glavnem kolodvoru je bil ukraden trg. sotrudniku Ivanu Bidovcu zavoj, v katerem je imel razno perilo in pol litra terpentina.

— **Razne nezgode.** Težko poškodovane so pripeljali v ljubljansko bolnišnico: Delavca pri Stavb. družbi Alojzija Nograšek iz Rožne doline, ker si je pri delu težko poškodoval desno roko, poštnega poduradnika Karola Apila iz Ljubljane, Knezova ulica, ker se je nevarno opelk s špiritom po levi roki in pa 64letno dinarico Heleno Kamilovo, katero je povozil na cesti v Dobu mlzar Peter Urbanja z vozom, pri čemer je dobila težke notranje poškodbe.

— **Neznan samomorilec na žel. trtu.** Včerajšnji gorenski jutranji vlak je povozil med postajama Radovljica in Otoče neznanega možkega. Prvi sprevednik je opazil neznanca, ko je tekkel iz brega nad železniškim predorom v Globokem, in se vlegel tik pred prihodom do vhoda v predor na železniški trč. Strojvođa in kurjač, ki nista videla, da je prišel kdo s hriba, ga niti opaziti nista mogla, ker se je vrgel tik pred prihodom iz gromovja na prog. Neznanca, ki je izgledal kot srednje star možki in je bil precej čedno obleden je povzročil stroj in ga raztrgal, tako, da so vsi seli po kolesju in stroju kosl možgan in drobavja. Kdo je samomorilec, do sedaj še ni znano.

— **Mrtvega so našli predvčerajšnjem** popoldne v travl ob Tobacni ulici 1. 1883. roj. čevljarja Franceta Poje, doma iz Podlipoglave, ki je stanoval v Ljubljani na Tržaški cesti št. 14. Mož je šel jutraj ob pol 8. uri v mesto, da si nakupi razno usnje. Vračal se je popoldne okoli 16. ure domov. V bližini hiše št. 24 v Tobacni ulici mu je prišlo slabo in je obležal. Mimoidoči so mislili, da leži pijanec v travl. Še le okoli 18. ure so našli mrtvega in dr. Zajc je ugotovil, da je umrl mož, ki je bil precej bolehen in blaboten, vsled kapl. Truplo so pripeljali v mrtvašnico.

— **Izguba ali tatvina v vlaku.** Med vožnjo iz Zidanega mosta na Bled je izgubil v vlaku dr. Sotir Arangelovič zlato zastepnico z briljanti, zlato brožo z 2 obeskoma in zlato kravatno iglo, v skupni vrednosti 20.000 Din. Tudi tatvina ni izključena.

— **Beg nevarnega kaznjence.** Svojčas je bilo 44 na težko lečo obsodjenih kaznjencev iz Makedonije prepeljenih v Maribor, da prestanejo tujak svojo kazen. Kaznjence so tukaj okovali. Kaznjence Menajlu Metoviču pa je se posrečilo, da je spravil s seboj v celico tudi zloženo žago. S to je polagoma opilil okove sebi in svojemu tovarišu Iliču, nakar sta oba s kruhom zamašila odprtino. Ko sta dne 3. aprila oba kaznjence na vrtu pred kaznilnico delala, sta v ugodnem trenutku skušala pobegniti. Jetrniškemu pazniku Lubanjski je uspelo lilič zopet uloviti, dočim je Metović izginil. Paznik je bil zaradi tega obtožen po § 99. kazenskega zakona, vendar pa je bil oproščen, ker je bil sodnik mnenja, da kaznjenci že ob prihodu v Maribor niso bili natančno preiskani, zato je krivda na begu ne pade na paznika.

— **V Pondoru na Vranskem** je bilo vpljeno pri Tereziji Zldard. Tat je odnesel samo za okrog 600 Din denarja v bankovcih in srebru. Mihael Lehen pa je bilo ukradeno isti večer nekaj duhana, par čevljev, ključ od žage in 120 Din denarja. Postojniku Antonu Cizelu v Prekopu pa je bila ukradena usnjata streha od kočije in od dveh blazin, v skupni vrednosti 2000 Din.

— **Na Griču** je ukradel na videz poznat postopač iz stanovanja Josipine Trkolj par novih čevljev, židano ruto in ruho, vredno 500 Din. Isti tat je vpleno tudi še isti dan pri posestniku Fr. Kukcu in pokradel več v škafu namočenega perila, vredno 700 Din. Postopača so okoličani videli, toda posrečilo se mu je, da je pravočasno pobegnil.

— **Dva učitelja na Bledu.** Dne 8. t. m. sta odšla dva moja tovariša na Bled. Prej sem brzojavko, naj pride on, ki je doma iz iste župnije kot jaz, takoj domov. Jančević J.

— **Kino Vodmat v Mladinskem domu** na Kodeljevem. Od četrtka 16. do vstveš nedelje 19. t. m. Atlet Maciste kot medij, prvovrstna detektivska komedija. Začetek ob 8. in četrt zvečer. Predstave na prostem. Sodeluje godba.

— **Novomeške novosti.** V nedeljo, dne 12. t. m. dopoldne je priredil zato sestavljen odbor plavalno tekmo na mestnem kopališču na Loki. Udeležba je bila radi hladnejše temperature vode, ki je nastopila radi dežja v noči od sobote na nedeljo, manjša kot se je pričakovalo. Pri nekaterih točkah sporeda se ni prijavilo dovolj tekmovalcev in so morale vsled tega dotične točke odpasti. Prvenstvo Novega mesta v tekmi senlorjev prosti stil na 50 m je dosegel g. Jože Spilchal. Prvenstvo Novega mesta v tekmi juniorjev prosti stil na 50 m g. Andrej Jarc. Prvenstvo Novega mesta v tekmi dam prosti stil na 50 m gđ. Pepina Ferličeva. V tekmi senlorjev prsní stil na 50 m je dosegel na cilj g. Strajnjar. V tekmi juniorjev hrbtni stil na 50 m pa mlajši brat imenovanega. Konkurence v skakanju se je udeležilo nekoliko gospodov in dam. Med njimi je omeniti g. Strajnjarja in gđ. Mileno Furlanovo. Kot sodniki so funkcionirali: gđ. vlad. svetnik dr. Vončina, sod. višji svetnik Kozina, sod. svetnik Dolenc, dr. Vašič in Papež.

— **Celjske novosti.** Nesreča pri kopanju. V ponedeljek proti večeru so se v bližini prvega železniškega mostu kopali učitelji, ki služijo na trimesečni vojaški vežbi v Celju. Med njimi je bil tudi učitelj Maks Ožik iz Fužine na Hrvatskem. Zašel je v valove ter utonil. Ležal je v vodi kakih 10 minut. Vsi poskusili ga zopet oživiti, so bili brezuspešni. Truplo so spravili na mestno pokopališče, kjer je bilo pokopano v vojaškem oddelku. — Glasilo godbenikov »Jugoslovenski Mužičar« je izšla prva številka 15. t. m. v Celju. Lastnik lista je Franjo Sidák, urednik pa Josip Paletič. Tiska se list v Zvezni tiskarni. — Sadja raznih vrst je na celjskem trgu dovolj na razpolago. Tudi cene so postale istemu vsled obilice nizke.

— **Mariborske novosti.** Na streho gostine »Pri črnem orlu« se splezal v sredo pomoči po ogradi, na katerem se vrše na hiši razna zidarska in plekarska dela, neznan tat, od koder je skušal priti v notranje prostore gostilne. Hišni gospodar pa ga je pravočasno slišal in preprečil. — Bivši načelnik gostilničarske zadruge in gostilničar v Mariboru g. Franc Roschan je dne 15. t. m. po dolgi mučni bolezni umrl. Pogreb bo danes ob 8. uri popoldne.

Šolstvo.

— **Na drž. realni gimnaziji** v Novem mestu se začne šolsko leto 1923/24 v sredo, dne 12. septembra t. l. s slovesno službo božjo v francškanski cerkvi ob 8. uri. Vpisovanje v I. razred se vrši v nedeljo, dne 9. septembra, v ostale razrede 9. in 10. septembra. Ponavljalni izpiti se vrše 6. in 7. septembra, sprejemni izpiti za I. razred pa 10. septembra.

— **Na trgovski šoli** v Novem mestu se začne šolsko leto 1923/24 v sredo 12. septembra t. l. s slovesno službo božjo v francškanski cerkvi ob 8. uri. Vpisovanje se vrši v nedeljo 9. in ponedeljek 10. septembra. Ponavljalni izpiti se vrše 6. in 7. septembra, sprejemni izpiti za I. letnik pa 10. in 11. septembra.

Sport in turistika.

PLAVALNA TEKMA L. S. K. IN S. K. ILIRIJE.

V sredo 15. t. m. sta priredila navedena kluba plavalno tekmo, ki se je vršila na prostoru »Ljubljanskega športnega kluba«. Razen navedenih dveh klubov se je udeležilo tekme tudi L. A. S. K. in pa dve članici hazene S. K. Slavija, Praga, ki je včeraj igrala proti hazeni Ilirije, medtem pa, ko se je plavalna sekcija S. K. Primorje vzdržala vsakega sodelovanja. Program ni bil baš najsrečnejše izbran, kajti bil je preveč moton s svojimi preštevilnimi točkami na 50 m. Organizacija ni bila na višku ter trpela predvsem na pomankanju kontakta med startierjem in jurijo na cilju. Tekmam je prisostvovalo precej občinstva. Dosegli so se sledeči rezultati:

Štafeta 4x50 m (prсно, hrbtno, bočno, sprint): 1. Ljubljanski športni klub 1. 2:58,4, 2. LSK II, 3. LSK III.

50 m prсно, dečki: 1. Bleiweis Marko (LSK) 38,6, 2. Fluk Zv. (LSK) 44,2, 3. Ple-melj I. (II.)

100 m prсно, sen.: 1. Trnkozy Korel (LSK) 1:44,6, 2. Jerala (II.) 1:44,8, 3. Peňani (LSK).

50 m bočno, juniorji: 1. Appel (II.) 38,6, 2. Kandare (LSK) 39,3, 3. Kot tretja sta došla istočasno na cilj Payer (II.) in Bleiweis (LSK) v času 44,0.

Štafeta 4x50 dame: 1. Ilirija I. 3:48,5, 2. Ilirija II. 4:03,2, 3. LSK 4:12,4. V drugi etapi doseže mala Sturzova vodstvo II. štafete Ilirije pred štafeto LSK.

50 m prosto, dečki: 1. Prekuh (II.) 47,9, 2. Jerina (LSK) 51,3, 3. Sturz (II.).

50 m prosto, dečki: 1. Bleiweis Marko (LSK) 40,8, 2. Kastelic (II.) 44,0, 3. Götzi (LSK).

50 m dame novinke: 1. Hauličkova (Slavija, Praga) 44,5, 2. Fuchsova (Slavija, Praga) 48, 3. Witwold (II.).

50 m sprint, juniorji: 1. Appel (II.) 32,8, 2. Jenko (LSK) 32,9, 3. Kandare (LSK) 39,8.

Skoki dečkov: 1. Sajovec (II.) 21,5 točk, 2. Zvan L. (II.) 21,3, 3. Zevnik (II.) 20,5.

Skoki dam: Kokalj Božena (LSK) 22 točk brez konkurence.

Skoki juniorjev: 1. Poljanec (II.) 43 točk, 2. Appel (II.) 37,1/2, 3. Ljubčič (LSK) 35,1/2.

Skoki senlorjev: 1. Kavšek (II.) 49 točk, 2. Potokar (II.) 41,1/2, 3. Miklavčič 38,1/2.

100 m prсно, dame: 1. Haviček (Slavija, Praga) 1:52, 2. Prekuh (II.) 1:53,2, 3. Zupančič (II.) 2:05,4.

100 m bočno, senlorji: 1. Navinšek 1:43 (LSK), 2. Payer (II.) 1:54,6, 3. Samotorčan (II.).

50 m hrbtno, gospodje: 1. Appel (II.) 42,4, 2. Medved (LSK) 43, 3. Bleiweis M. (LSK) 46.

100 m sprint, senlorji: 1. Jenko B. (LSK) 1:33,2, 2. Leskovec (II.) 1:38, 3. Golob H. (LSK).

Waterpolo: LSK-Ilirija 5:0 (3:0). Ljubljanski športni klub, ki razpolaga z dobrim, homogenim moštvom ter ima lepo kombinatno igro, je bil trajno v premoči, tako da sta branila in pa vratar le redko stopila v obrambno akcijo. Ilirija je nastopila z moštvom, ki je na tem športnem polju še popolnoma novinec. Ugajal je vratar Kavšek, ki je ubranil nekaj ostrih strel, ki pa ni mogel preprečiti pet zgoditkov, katere je LSK dosegel brez posebnega napora. Glasom končne klasifikacije si je priborila Ilirija zmago s 55 točkami ter dosegla 8 prvih, 9 drugih in 8 tretjih mest. Kot drugi se je placiral LSK s 41 točkami. Dosegel je 6 prvih, 5 drugih in 6 tretjih mest. Tretje mesto je zasedla Slavija, Praga z dvema tekmovalkama, ki je dosegla 7 točk ter dosegla 2 prvi in 1 drugo mesto.

Ljubljanski Akademski športni klub je dosegel 5 točk in 1 drugo ter 3 tretja mesta.

Rezultati, ki so se dosegli, so zadovoljivi, vendar ne presegajo onih, ki so se dosegli v splošnem lanskem letu.

— **Gostovanje hazene Slavije, Praga v Ljubljani.** Hazena praške Slavije, ki je sodelovala v nedeljo na Haškovi proslavi v Zagrebu, je odigrala v sredo prijateljsko tekmo z družico S. K. Ilirije. Pražanke so zmagale s 6:0 (2:0), vendar rezultat ni realen, ker ne kaže točno razmerja moči obeh moštev. Ilirijanke so bile cel čas enakovredne nasprotniki svojim gostom, kajti igra je bila cel čas povsem odprta in le večja rutina in sigurnost v streli je prinesla Slaviji tako visoko zmago. Revanšna tekma, ki se je vršila včeraj, je izpadla 5:1 za »Slavijo«.

Novosti iz Primorske.

— **Odvetniški izpit našega rojaka.** Pri tržaškem prizivnem dvoru je položil z dobrim uspehom odvetniški izpit g. dr. Slavko Fornazarič, odvetniški kandidat pri g. dr. Karlu Podgorniku v Gorici.

— **70 letnica Josipa Urbančiča.** V ponedeljek, 13. avgusta, je slavil svojo 70 letnico g. Josip Urbančič, posestnik v Bazovici. Urbančič je vzgled poštvalnega narodnjaka, kremenit značaj, ki je mnogo storil za svoj narod. Tudi mi mu kličemo: Na mnoga leta!

Iz društvenega življenja.

— **Elitni tehniški ples** priredi v soboto 18. avgusta v Rogaški Slatini Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani pod pokroviteljstvom Udruga jugoslovenskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana in častnega damskega komiteja.

— **Občnemu zboru »Petovlja«** usnj. ind. d. d. na Bregu pri Ptujju je celokupno uradniško predložilo spomenico za povišanje plač, o katerem uspehu bo podpisano društvo se poročala.

Sokolski vestnik.

OTVORITEV SOKOLSKEGA DOMA NA IGU.

V sredo, dne 15. t. m. je bila odprta zopet nova sokolska postojanka, sokolski dom na Igu.

Otvoritev so se udeležili sokolska društva Ljubljana, Sjska, Vič, Vrhnika in Preserje. Pred slavalokom je pričakoval goste domači Sokol. Po prisrčnem, medsebojnem pozdravu se je formirala povorka, ki je odšla z godbo Zveze jugoslovenskih železničarjev na čelu proti novemu domu.

Nadučitelj g. Cigler je pozdravil došle goste, podal kratek pregled razvoja izžanskega Sokola in doma, pri čemer je omenil požrtvovalne sokolske borce Zdravje, Minatija in Comina, ki pa jih krije sedaj že hlad

Poslano.)*

Odporno pismo g. ministru
socijalne politike
v Beogradu.

Na moje odporno pismo v mesecu maju na naslov je g. minister Perić odredil ponovno postopanje v moji stanovanjski zadevi, ki bi ne samo morali in socialni pravičnosti, temveč tudi zakonu, kakor tudi pravilnemu in točnemu procesualnemu postopanju v obraz. Kot dokaz tej moji rditvi naj služijo sledeče poslovanje v mojem stanovanjskem sporu.

Pred štirimi leti sem vložil prvo pro-

* Za spis pod tem naslovom uredništvo ni odgovorno.

šnjo za stanovanje na stanovanjski urad v Ljubljani in čakal eno leto rešitve.

Dne 28. II. 1922 sem ponovno vložil prošnjo ter prosil, da se mi dodeli stanovanje g. dr. Bambergu, za katero stanovanje je zaprosil tudi g. dr. Hacin, advokat v Ljubljani, ki je že imel stanovanje nakazano od stanovanjskega urada, v isti hiši. Dne 20. III. 1922 je stanovanjski urad proti odredbi, da bi imel jaz kot državni uradnik prednost pred njim kot privatnikom, dodelil stanovanje njemu kot privatniku. Proti temu odloku sem se pritožil na stanovanjski senat, ki je odlok prve stopnje razveljavil z dne 26. V. 1922 št. 7456/22 in ga vrnil v ponovno postopanje. V ponovni seji dne 17. VII. 1922 se je stanovanje ponovno dodelilo g. Hacinu, češ, da je sorodnik hišnega gospodarja, dasi je imel že v isti hiši svoje stanovanje in je tako imel eno stanovanje dodeljeno in povrh še eno v posesti, kar je trajalo čez pol leta. Proti

temu sklepu sem se ponovno pritožil na senat. Senat je odlok prve stopnje zopet razveljavil in končno dodelil stanovanje meni z dne 6. IX. 1922 št. VII. 15985/22. Med tem se je dr. Hacin vsellil v stanovanje in ga ni vključil temu, da je bilo dodeljeno meni, izpraznil, temveč je naredil nadzorstveno pritožbo. Na podlagi nadzorstvene pritožbe je takratni minister dr. Žerjav vse dotedanje odloke razveljavil in odredil, da se dodeli stanovanje tretji osebi, ki naj bi bil državni uradnik, ki pa ima večje število otrok. (27. XI. 1922 br. 32370). Vendar stanovanjske oblasti te odredbe niso izvršile, temveč so pustile dr. Hacinu naprej v stanovanju. Na mojo pritožbo na ministrstvo je minister dr. Perić odgovoril, da se ministrstvo ne vrtka v stanovanjske spore, in šele na moje odporno pismo priobčeno v »Slovenec« je bilo odredeno ponovno postopanje. Med tem časom sem vložil civilno-pravno tožbo proti dr. Ha-

cinu na izpraznitev stanovanja. Pri obravnavi me je nagovarjal g. sodnik dr. Gradnik, da naj pustim tožbo počivati za tri mesece in naj prosim za eno novo stanovanje in mi je kot prisodnik senata obljubil, da bom skoro gotovo dobil zaproseno stanovanje in da bo on zastavljal ves svoj vpliv za mene. Dne 21. IV. 1923 se je vršilo ponovno postopanje v moji zadevi in mi je bilo stanovanje dodeljeno z odlokom dne 24. IV. 1923. Na priziv dr. Hacinu proti temu odloku je senat najprej ko je izšla nova naredba, da je enako vreden sorodnik z državnim uradnikom, razveljavil odlok prve instance z dne 15. V. 1923 in na podlagi tega je prva instance dodelila stanovanje dr. Hacinu 12. VI. 1923, dasi je on imel kot sorodnik hišnega gospodarja v dotični hiši cel čas stanovanje. Med tem sem zaprosil za dvoje novih stanovanj, zanašajoč se na obljubo sodnika dr. Gradnika, ali eno od teh stanovanj je bilo dodeljeno uradniku,

drugo pa je rezervirano za drugega uradnika, ki sta morala izprazniti vilo, ki je last bivšega odličnega državnega funkcionarja ter želi imeti celo za sebe.

Iz navedenih dejstev je jasno razvidno za vsakega laika in jurista, kakšno je bilo postopanje v moji stanovanjski zadevi, ki je v stanju ne samo ruiniti poedince, temveč škoduje vplivu zakonske avtoritete, kakor tudi redu v državi in zaupanju v pravilno postopanje. Radi tega mi je čast, obrniti se na Vas, gospod ministar, da energičnim potom, kot najvišji funkcionar, preprečite take in podobne mahinacije, ki bi jejo vsakemu pravemu čutu v obraz.

Ljubljana, dne 14. avgusta 1923.

Ing. Arh. Kregar Rado

prof. tehn. sred. šole v Ljubljani

Edmond et Jules de Goncourt:

Renée Mauperin.

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

— Kaj ne, da je lepo tukaj?
— Moj Bog, gospodična, odkrito rečeno, me to ne navdušuje... To je lepo, do gotove meje.
— Da, to je lepo! Zagotavljam vam, da je lepo. Na razstavi je bilo pred dvemi leti nekaj slik te vrste... Da, ne vem več... Bilo je to..., in jaz ljubim stvari, ki jih čutim...

— A, umetniška narava ste, gospodična...
— Ojoj! je reklo pri tej besedi dekle, ki je stavilo vprašanje, mladeniču za smešnim naglasom. In spustila se je v vodo. Ko se je spet prikazala, je začela plavati proti čolnu, ki jima je prihajal naproti. Njeni lasje, ki so se bili odvozljali, so se napol namakali za njo: stresala jih je in voda je pršela iz njih.

Večnilo se je. Nebo se je počasi pordečilo. Na obrežju je začel pihati veter. Na vrhu dreves je zatrepalo listje. Mal mlin, ki je služil v znamenje na vratih neke gostilne, se je pričel vrteti.

Ko je plavalica dospela do stopnjic, ki so bile pritrjene zadaj na čolnu, ji je rekel eden veslačev:
— No, Renée, kakšna je voda?
— O, izborna, hvala vam lepa, Denoisl.
— Ti si prijazna, zares, ji je dejal drugi, kar zgubiš se... Bil sem že skoraj vznemirjen... In Reverchon?... A, da, je že tu.

II.

Karol Ludovik Mauperin je bil rojen 1. 1787. Sin znamenitega in spoštovanega odvetnika v Lorenin in v le Barrois, je vstopil kot učenec v vojaško šolo v Fontainebleauju. Podporočnikom je bil imenovan pri 35. linijskem pehotnem polku in nato poročnikom istotam, v Italiji je pokazal svojo hrabrost ob vsaki priliki. V bitki pri Pordenonu je bil ranjen in obdan od množice sovražnikov konjenice, ki mu je klicala, naj se uda. On pa je dal

svojim vojakom povelje, naj streljajo naprej in lastnoročno ubil enega jezdecev, ki so ga ogrožali, si napravil prosto pot s svojimi ljudmi, a podlegel množici. Dva nova udarca s sabljo sta zadela njegovo glavo, padel je v svojo kri in pustil so ga ležati, misleč, da je mrtev. Postal je kapetan v drugem sredozemskem polku in nato kapetan-pribočnik generala Roussela d'Hurbala, s katerim je bojeval celo rusko vojsko. Desno ramo mu je razdrobil strel naslednji dan bitke pri Moskvi. Šestindvajset let star, to je bilo 1. 1813, je bil oficir častne legije in poveljnik eskadrona. V armadi so ga šteli med mlajše višje oficirje, katerim je odprta najlepša bodočnost, ko je bitka pri Waterlooju razbila njegov meč in njegove nade. Dobival je samo pol plače in se udeležil s polkovnikom Sansetjem in Mazianjem bonapartistične zarote »Francoskega bazarija«. V odsotnosti je bil od gosposke zbornice, ki je bila izbrana za sodnijo, obsojen na smrt kot član ravnateljskega sveta. Priateljeli so ga bili skril in odpravili v Ameriko. Ker na potovanja ni vedel, s čim bi se pečal, je študi-

ral z nekim sopotnikom medicino. Ta je hotel namreč postati v Ameriki zdravnik. In tako je napravil zanj izpite. Po preteku dveletnega bivanja v Združenih državah sta mu bratsko prijateljstvo in visok vpliv tovarišev, ki so spet stopili v javno službo, prinesla pomiloščenje in vrnitev v Francijo. Vrnil se je in se nastanil v mestecu Bourmontu v družinski hiši, kjer je stanovala njegova mati. Ta mati je bila izborna stara žena, kot jih je bilo na deželi ustvarilo 18. stoletje, žene, ki so se rade smejale in se niso bale požarka vina. Sin jo je oboževal. Našel jo je bolno. Vsled bolezni so ji zdravniki prepovedali vse razburilive stvari: tako je tudi on opustil vino, likerje in kavo, da je ne bi spravil v skušnjavo in da bi tem lažje to prenašala. Iz ozirov do nje, iz pobožnega spoštovanja za želje bolnice se je tudi poročil. Vzel je brez velikega veselja sestrično, ki mu jo je bila izbrala mati. Njeno posestvo je mejilo na njihovo in vezalo jih je vse, kar veže na deželi ljudi, ki bivajo drug tik drugega.

(Dalje prih.)

Vseh vrst vino

Sirovi — rafinirani 96,7 %, najfinejši brez vonja, vedno na skladišču po najnižjih cenah — Gorljivi

Ljubljana

Telefon 5—18

Cognac medicinal!

ŠPIRIT IZ ARKOVE TOVARNE

Vseh vrst žganje

„VINEA“

družba z o. z.

Rudnik ::

Telefon 5—18

Generalno zastopstvo tovarne „ARKO“ Zagreb

Tovarna špirita, kvasa, likerja, konjaka etc.

Liqueur Triple Sec!

MALI OGLASI:

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davčino vred.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih. Specijalna tvrdica za izdelovanje klubgarinur. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! — Zadrževanje oferte in cenike!

Priporočam

svojo bogato zalogo spalnih in jedilnih sob ter raznega novega pohištva. Marija Baumgartner, Celje, Gosposka ulica št. 25.

Prodaj

žago z dvema venecijanskima jarmoma, na dva ali tri liste z krožno žago, vse na eno turbinno, zraven žage moderno novo hišo, velik travnik oca 6 johov, poleg katerega se dobi še lahko velika vodna moč na Savi, je tik državne ceste 20 minut od postaje, eno uro od jugoslovansko-italijanske meje, bogata lesna okolica, lastno skladišče na postaji oca 1 joha, 1200 m² smrekovega in mesnega lesa. Poslovstvo se nahaja v Kranjski gori, na vpogled je vsaki dan. Pismeno ponudbe z ceno je poslati na lastnika Ivan Justin, Ribno št. 39, pošta Bled 1.

Gostilna

v mestu se odda na račun postojni gospodini od 28 — 35 let stari. Naslov v upravi lista.

Pozor! Dame, kavalirji! Eleganten francoski garderobe kovček se prodaja. Naslov A. Simonov, krojač pred Škofjo 8.

Večje posestvo

se prodaja v obrtnem kraju na Gorenjskem ob železnici v neposredni bližini Bleda. Stanovanje takoj na razpolago. V gospodarskem poslopiju so kleti, ki so sposobne za večje vinsko trgovino. Dopisi pod: „Posestvo na Gorenjskem“ na Aloma Company, anon. družba Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Strojnik,

strojni ključavničar, samostojna moč s dobriimi spridevali in 10 letno prakso išče stalno mesto. Ponudbe pod „Strojnik“, na Aloma Comp., anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 8.

Družabnik,

inteligenten za posredovalništvo, katerega namerava izdati list podjetništva z politiko, se išče s kapitalom Din 50.000. Ponudbe na Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Mesečno sobo

za dva gospoda se takoj odda v Streljski ul. 10/I.

Delovodja

oženjen, izučeno strojni ključavničar z večletno prakso, posebno pri delu na stancih, zanesljiv in trezen išče primerne službe. Ponudbe na zvezo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani.

Posestvo

66 orolov vse kulturne, 2 uri od postaje krasen gozd in cel živ in mrtev inventar.

Vila

enostanovanjska, 5 sob, parket, elektrika, park, Maribor 2.000.000 K.

Skladišča

ter tovarne.

Posestva

od 8 do 175 orolov tudi z grajsčino in polnojemnikom.

Grajščina

v Mariboru z 3 orali parka spodobno za industrijo.

Gostilne,

hiše, vila z gostilno, sestvom prodaja pi-sarna Zagorski, Maribor, Barvarska 3

Zidarski polir

s prakso in stavbni risar se sprejmeta. Ponudbe pod »Točnost« na upravo lista.

Pisalni stroj

4e rabljen, dobro ohranjen kupim. Ponudbe pod »Stroj« na upravo lista.

10.000 — K nagrade

kdo mi preskripi v novi hiši mesto hišnice. Naslov v upravi lista.

Posojilo

100.000 Din se išče na novodograjeno vilo. — Ponudbe pod »Sigurno« na upravo lista.

Sobo

meblirano, veliko, s tremi posteljami iščem s 1. septembrom. Plače postranska stvar. Naslov v upravi lista.

Prodaj takoj

2 žimnice, 1 posteljo, 1 otroško posteljo, 50 parov namiznega orodja, 50 vrčkov, umivalni servis, kompletno krstno opravo in 120 let star namizni prt. Belgijaska vojašnica 1. Objekt Burger.

Prevzamem

takoj gostilno na račun v mestu, dam 10.000.— Din kavejce. Ponudbe pod »Kavejca« na upravo lista.

Koliko

stane en mali oglas? Do 20 besed 5 Din, vsaka nadaljna beseda 25 para, tako si lahko izračunaš sam kaj stane tvoj mali oglas.

Državni uradnik

išče dela za popoldneve. Ponudbe pod »Nujno« na upravo lista.

Hiša,

gospodarsko poslopje, poleg sadni vrt, studenec z dobro vodo, četrt ure oddaljeno od mesta na Stajerskem, se zamenja z enakim v kakem trgu ali večjem kraju v Jugoslaviji. Ako ima kdo poleg se travnik ali njivo do dveh orolov, se tudi lahko sklene dogovor. Ponudbe pod »Zamenjam« na upravo lista.

Sprejme se

več dobrih samostojnih krojaških pomočnikov za male in velike krmadno — konfekcijsko delo. Le množni in trezni naj se javijo v pisarni Emonska cesta 8. Samostojni mojstri pa dobijo delo proti garanciji ali kavejci na dom.

Kompanjona

za novo tovarno v večjem mestu Slovenije, s kapitalom din. 500.000. — se sprejme. Jako dobičkonosno, brezkonkurenčno podjetje. Lastno tovarniško poslopje z vsemi stroji dogotovljeno. Ponudbe pod »Nova tovarna«, na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 8.

Za jugoslovanski patent

št. 48 od 15. februarja 1916 na:

„Automatsko mazanje kompresora“ se iščejo kupci ali pa odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, patentni inženjer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 5.

„MOJ MIR“

Kreditna in stavbna zadruga Maribor, Rotovski trg št. 1 rabi stavbišča, stavbni material in stavbne delavce za Maribor, Celje, Ljubljana.

Službo občinskega redarja
razpisuje občina Trbovlje.

Nastop s 1. septembrom t. l.

Pogoji: jugoslov. državljanstvo, starost od 24 — 40 let, npravnstvena neoporečnost, znanje slovensčine v govoru in pisavi. Ponudbi je priložiti sliko. Plača in razne ugodnosti po dogovoru. Rok za vlogo prošnji

do 25. avgusta t. l.

Županstvo Trbovlje, dne 15. avgusta 1923.

Pisarniška moč

samostojna se išče za sanatorij, zmožna slovenskega ali srbo-hrvaškega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi stenografije. Vstop takoj. Predstaviti se je v pisarni

Bratje Tavčar, Maribor, Kopališka ulica št. 11.

Na prodaj!

Več VIL s prostimi stanovanji od Din. 300.000. — naprej. Stanovanjske hiše v predmestju in v Ljubljani od Din. 60.000. — in višje. Na Stajerskem lepa stanovanjska hiša z vrtom za Din. 25.000.

Trgovske hiše v mestu in na deželi v raznih cenah 85.000 do 1.000.000 Din.

Več hiš z gostilno, tudi s pokrovnim, sestvom v Ljubljani in izven Ljubljane.

Kmečka posestva: 5, 8, 10, 15, 20, 40 orolov in večja od Din. 35.000 naprej.

Gozdna vinogradna posestva na deželi in stavbene parcele v Ljubljani in okolici. Več se izve v realitetni pisarni Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Več se izve v realitetni pisarni Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Oglašujte
v „Jutranjih
Novostih“.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim je:

Moji zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6.—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15.—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za barvanje z akvarel — barvam ali pastel — barvniki Din 4.—

Črnipeter

staroznana, vesela družabna igra za zimске večere. 1 igra Din 4.—

Vse se dobi v

:: Zvezni tiskarni :: in knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8.

Za jugoslovanski patent

št. 630 od 19. junija 1912 in dodatni patent št. 631 od 14. oktobra 1912 na:

„Postupak za prerađivanje koloidnih i sitno razdijeljenih tijela“

se iščejo kupci ali pa odjemalci licenc.

Cenjene ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, patentni inženjer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 5.

And. Jakil, tovarena kož
in čevljev d. d.
prodajalna Ljubljana, Poljanska c. 13.

Znižane cene!! Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Zvezna knjigarna

Marijin trg 8 Ljubljana Marijin trg 8

Zbirke pesmi:

I. Albreht: Slutnje	broš. 6.—	Din	vez. 8.—	Din
J. Glaser: Pohorske poti	„ 6.—	„	„ 8.—	„
Igo Gruden: Narcis	„ 10.—	„	„ 12.—	„
Igo Gruden: Primorske pesmi	„ 10.—	„	„ 12.—	„
Tagore-Gradnik: Vrtnar	„ 20.—	„	„ 23.—	„

Zahtevajte cenik!

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, : : Schweighofer, Original, Stigl 1. t. d. : :

JERICA HUBAD, roj. Dolenc, LJUBLJANA, Mišarjeva ul. 5.